

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۹/۰۲

کلاس پرونده: ۶۵۲/۸۷

شماره پرونده: ۸۷۰۹۹۸۰۹۰۰۰۲۵۵۲۳

شماره بایگانی:

پیوست:

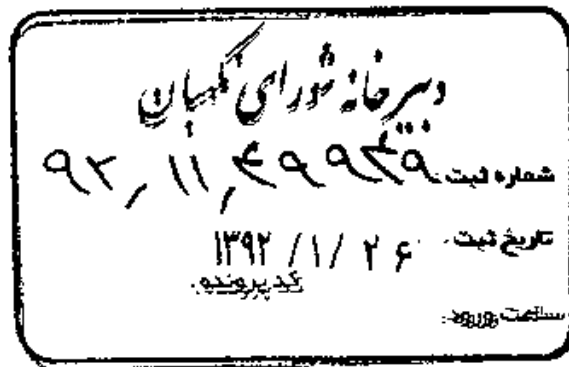
مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

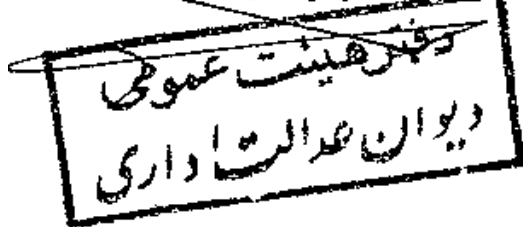
بازگشت به نامه شماره ۴۲۱۰۷/۳۰/۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۰۷ به پیوست تصویر دادنامه

شماره ۵۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۰۱ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود.

دفتر هیات عمومی دیوان عدالت اداری

تهران-خیابان بهشت (ضلع جنوبی پارک شهر) دیوان عدالت اداری تلفن ۸-۵۶۰۹۰۳۱

فلا تَبِعُوا الْهَوِيَ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۵۳۷

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۱/۸/۱

کلاس پرونده: ۶۵۲/۸۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای رحیم قهرمان زاده اقدم

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره های ۲ و ۱ ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه موضوع مصوبه شماره ۴۴۰۶۵/ت/۲۹۳۶۴هـ- ۱۳۸۲/۸/۷ هیأت وزیران گردش کار: آقای رحیم قهرمان زاده اقدم، به موجب دادخواستی، ابطال تبصره های ۲ و ۱ ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۸۲ هیأت وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" تبصره های ۲ و ۱ ماده ۲۹ آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۸۲/۸/۴ هیأت وزیران با موازین شرعی و قوانین اساسی و عادی مخالف و از حدود اختیارات قوه مجریه خارج و ناقض دادنامه شماره ۴۷- ۱۳۷۶/۵/۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری است لذا به تجویز اصل یکصد و هفتادم قانون اساسی ابطال هر دو تبصره مذکور را تقاضا می کنم و توضیحات و دلایلم به شرح زیر است:

۱- قانونگذار به موجب ماده ۷ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲، شعب تحقیق را به منزله ضابطان دادگستری و تصمیمات آنها را بدون حکم دادگاه فاقد اعتبار دانسته است و دادنامه شماره ۴۷- ۱۳۷۶/۵/۴ هیأت عمومی دیوان نیز که ماده ۲۹ آیین نامه صدرالذکر را ابطال کرده بر همین اساس صادر شده است لیکن ماده ابطال شده به صورت تبصره ۱ زنده شده و لبخند می زند. جالبتر این که هر دو ماده ۱۴ و ۷ قانون یاد شده در مورد اعتبار رسیدگی شعب تحقیق در تمام موارد صلاحیت آنها تصریحاً یا تضمیناً (با رعایت ماده ۷ این قانون و تبصره های آن) تنها حکم دادگاه را قابل اجرا دانسته است ولی هیأت وزیران از این موضوع تکراری و تأکیدی قانونگذار غفلت ورزیده و تبصره ۱ موضوع شکایت را مخالف با نص هر دو مواد تصویب

کرده است
مدير دفتر رسیدگی عمومی
د. ...

فلا تتبعوا الهوي أن تعدلوا دالنامه

۲- تبصره ۲ ماده ۲۹ آیین نامه مصوب ۱۳۸۲/۸/۴ هم قانونگذاری معارض با قانون اساسی کرده است و هم مرزهای تفکیک قوا را که در اصلهای پنجاه و هفتم و پنجاه و هشتم قانون اساسی تأسیس شده است بهم ریخته و هم خط مشی قانونگذار را که در همان مواد ۱۴ و ۷ و در تبصره ماده ۱۵ قانون متبوع آیین نامه به پیروی از اصل یکصد و پنجاه و نهم قانون اساسی صلاحیت قضاوت در امور مورد اختلاف را به دادگاه دادگستری داده تغییر داده و مراجع جدیدی تأسیس کرده است که نه تنها مطلقاً مبنا و منشاء قانونی ندارد بلکه صریحاً نصوص احکام شرع و قوانین اساسی و عادی را نیز نقض کرده است زیرا:

الف: در طول سی سال که از برقراری نظام جمهوری اسلامی سپری شده است هیچ یک از نمایندگان ولی فقیه در سازمان اوقاف مجتهد و صاحب نظر در فقه اسلامی نبوده اند ولی تبصره ۲ ماده ۲۹ آیین نامه کیفیت تحقیق مرجعیت تشخیص موافقت یا مخالفت تصمیمات و نظریات شعب تحقیق با موازین شرعی را به آنها اعطا کرده که خلاف موازین شرعی است چه کسی که مجتهد نباشد حق افتاء ندارد.

ب: مرجعیت یاد شده در هیچ قانونی عنوان نشده است بلکه ابتکار و تقنین هیأت وزیران است که خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است.

ج: علی رغم وجود مجتهدان جامع الشرایط در سرتاسر کشور، ۱۰ اصل یا بیشتر از اصول قانون اساسی به شورای نگهبان اختصاص یافته است که نصف اعضای آن فقهای عادل و آگاه به مقتضیات زمان هستند که مقام معظم رهبری آنها را برای پاسداری از احکام اسلام انتخاب می کند که طبق اصل چهارم قانون اساسی علاوه بر وظایفی که فقهای محترم یاد شده در مجلس قانونگذاری ایفا می کنند تشخیص این که آیا در مقررات دیگر نیز موازین اسلامی اساس تصویب بوده است یا نه؟ بر عهده فقهای شورای نگهبان گذاشته شده است تا بی نظمی و خلط مسؤولیت به وجود نیاید که این که ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب (اصلاحی ۱۳۸۵/۱۰/۲۴) صلاحیت تشخیص مخالفت بین آراء قطعی محاکم با شرع را بر عهده رئیس قوه قضائیه که طبق اصل ۱۵۷ قانون اساسی باید مجتهد عادل و مدیر و مدبر باشد، گذاشته است لیکن در قانون مصوب هیأت وزیران یعنی تبصره ۲ ماده ۲۹ آیین نامه کیفیت تحقیق مضافاً بر این که شرط فقاها و اجتهاد نشده است صلاحیتی را که اصل ۴ قانون اساسی به فقهای شورای نگهبان تفویض کرده به نماینده ولی فقیه در سازمان اوقاف نیز واگذار و تقنین اعظام امور را که به قانون اساسی اختصاص دارد با آیین نامه (آن هم کما تری) انجام داده است.

د: تبصره ماده ۱۵ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان مذکور رسیدگی به هر نوع تعرض به نظریه ها و تصمیمات شعب ذیصلاحیت انحصاری محاکم دادگستری قرار داده است اما آیین نامه موضوع شکایت به نماینده ولی فقیه

شعبه اول رسیدگی به شکایات
شماره ۳۳
تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۴
محل امضا
رئیس شعبه اول رسیدگی به شکایات
دیوان عدالت اداری

فلا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

در سازمان اوقاف اختیار داده است که اگر موردی را دارای اشکال شرعی بداند پرونده را به جای دادگاه به شعبه دیگر تحقیق ارسال کند! لذا شکایت و تقاضای صدر عریضه را تکرار می‌کنم.

متن مصوبه مورد اعتراض به قرار زیر است:

" هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۲/۲۳۰/۲۰۱ - ۱۳۸۲/۱/۳۰ سازمان اوقاف و امور خیریه و به استناد ماده (۱۷) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ تصویب نمود:

۱- عنوان آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، موضوع تصویب نامه شماره ۹۳۳۶۶-۱۸/۱۰/۱۳۶۵ به « آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه » اصلاح می‌شود.

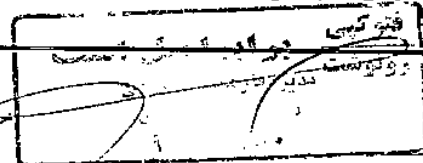
۲- ماده (۲۹) آیین نامه یاد شده به شرح زیر اصلاح می‌شود:

« ماده ۲۹- اجرای نظریه های شعب تحقیق در موارد تعدی یا تفریط و مسامحه و اهمال متولی یا ناظر، موضوع ماده (۷) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه منوط به تایید و صدور حکم قطعی دادگاه است. تبصره ۱- سایر نظرات و مفاصا حسابهای صادره و تصمیمات شعب تحقیق در محدوده وظایف قانونی آنها، برای شعب دیگر و ادارات اوقاف و امور خیریه و اشخاص ذی نفع قابل اجراست، مگر این که از مراجع ذی صلاح قضایی دستور توقف موقت اجرای حکم قطعی مبنی بر الغاء یا تصحیح یا تغییر آنها صادر شود.

تبصره ۲- تصمیمات و نظریه های شعب تحقیق در سایر امور و موضوعات ماده (۷) قانون یاد شده، مذکور در این ماده، در مواردی که به نظر نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه از نظر موازین شرعی مواجه با اشکال باشد، به درخواست وی به شعبه تحقیق دیگری جهت رسیدگی مجدد ارجاع می‌شود تا نسبت به اصلاح آن اقدام نمایند.

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیر کل دفتر امور حقوقی دولت به موجب لایحه شماره ۶۴۲۷/۱۳۸۲۴۴-۱۳۸۸/۷/۱۲ توضیح داده است که:

" ۱- بر اساس دادنامه مورد نظر شاکی (دادنامه شماره ۴۷ - ۱۳۷۶/۵/۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری) اطلاق ماده (۲۹) تصویب نامه قبلی که از نظر شورای نگهبان ایراد داشته است، اصلاح شده و نظریات شعب تحقیق در خصوص متولیان که در مظان تعدی و تفریط هستند، منوط به حکم قطعی دادگاه شده است، بنابراین ماده (۲۹) آیین

فلا تَبْعُوا الْهَوِيَّ أَنْ تُعْدِلُوا دادنامه

نامه اصلاحی منافاتی با مفاد دادنامه یاد شده ندارد.

۲- در تبصره (۱) ماده (۲۹) آیین نامه، لازم الاجرا محسوب شدن نظرات و تصمیمات شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه با تصریح به این عبارت در متن تبصره: «در محدوده وظایف قانونی آنها» به رعایت قانون مقید شده است، بنابراین متن تبصره مورد اعتراض از این جهت که مقید به رعایت قانون شده است مغایر قانون نیست ضمن آن که این تبصره با فحوی تبصره ماده (۱۵) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف منطبق است. مضافاً آن که اگر بنا به خواست شاکی تصمیمات شعب مذکور به طور کلی فاقد اثر باشد، در حقیقت حکم به بلااثر بودن و تعطیلی مواد (۱۴) و (۱۵) قانون مذکور داده شده است.

۳- در خصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت تبصره (۲) ماده (۲۹) آیین نامه اصلاحی با تبصره ماده (۱۵) قانون تشکیل و اختیارات سازمان اوقاف و ... نیز قابل ذکر است. ارجاع پرونده از یک شعبه تحقیق به شعبه تحقیق دیگر توسط ریاست سازمان اوقاف، امری داخلی و اداری محسوب می شود و در اصل نافی حقوق اشخاص ثالث نیست. زیرا اشخاص نهایتاً در صورت اعتراض می توانند به دادگاه صالح مراجعه کنند. لذا این قسمت از آیین نامه نیز مغایر قانون نیست.

لذا با توجه به مراتب فوق رد دادخواست را خواهان است. "

قائم مقام دبیر شورای نگهبان نیز به موجب نامه شماره ۳۰/۴۲۱۰۷-۹۰-۱۳۹۰/۲/۷ اعلام کرده است که:

"موضوع تبصره های (۱) و (۲) ماده (۲۹) آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق موضوع تصویب نامه شماره ۴۴۰۶۵/ت/۲۹۳۶۴ هـ- ۱۳۸۲/۸/۷ هیأت وزیران، در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۳۱ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و تبصره های مورد شکایت خلاف موازین شرع شناخته نشد. "

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می کند.

رأی هیأت عمومی

الف: با توجه به مفاد نامه شماره ۳۰/۴۲۱۰۷-۹۰/۳۰/۴۲۱۰۷-۱۳۹۰/۲/۷ قائم مقام دبیر شورای نگهبان مبنی بر این که فقهای شورای نگهبان تبصره های ۲ و ۱ ماده ۲۹ آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق موضوع تصویب نامه شماره ۴۴۰۶۵/ت/۲۹۳۶۴ هـ- ۱۳۸۲/۸/۷ هیأت وزیران را خلاف موازین شرع تشخیص نداده اند، در اجرای

فتوای
رئیس شعبه
تاریخ
۹۰۰۰۰/۲/۱۰۰۰

فلا تَبْغُوا الْهَوَىَٰ أَنْ تُعَدِلُوا دادنامه

ماده ۴۱ قانون دیوان عدالت اداری موجبی برای ابطال مصوبه از این حیث وجود ندارد.

ب: با عنایت به این که در تبصره یک ماده ۲۹ اصلاحی آیین نامه کیفیت تحقیق در شعب تحقیق سازمان اوقاف و امور خیریه، سایر نظرها و مفاصا حسابهای صادر شده و تصمیمات شعب تحقیق در محدوده وظایف قانونی آنها برای شعب دیگر تحقیق و ادارات اوقاف و امور خیریه و اشخاص ذی نفع قابل اجرا اعلام شده است و در صورت صدور دستور توقف موقت اجرای حکم قطعی از مراجع قضایی مبنی بر الغاء یا تصحیح یا تغییر آنها غیر قابل اجرا خواهد بود، بنابراین تبصره یک ماده ۲۹ آیین نامه مذکور خلاف قوانین و مقررات مورد استناد شاکی نیست و خارج از حدود اختیارات مرجع وضع نیز تشخیص نمی شود.

ج: نظر به این که تبصره ذیل ماده ۱۵ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب سال ۱۳۶۳/۱۰/۲، به ادارات اوقاف و اشخاص ذی نفع اجازه داده است در صورتی که به نظر شعبه تحقیق اعتراض داشته باشند مراتب را در دادگاههای دادگستری طرح کنند و تبصره ۲ ماده ۲۹ آیین نامه معترض به نیز ناظر به ایجاد ممنوعیت برای اشخاص و ادارات اوقاف در اعلام شکایت به مرجع قضایی از تصمیم شعبه تحقیق مرجوع الیه نیست، لذا از این جهت مغایرتی با قانون ندارد و قابل ابطال به نظر نمی رسد. /

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

محمدجعفر منتظری

